

1 Timote

Tudunmɔ Pɔli ya sɛmɛ nizhiimɛ wemu tun Timote mu ge

Jɔgɔ mu we sɛmɛ we d'a tun wɛ?

Tudunmɔ Pɔli w'a we sɛmɛ we tun wu kalaapire Timote mu. Timote to wu bye Gireki (Kapyegɛe 16:2). Wu nu jɛ Yawutu, wu mɛgɛ di jɛ Inisi, wu nule mɛgɛ di jɛ Loyisi (2 Timote 1:5). Wu ni Pɔli ya pinne Kile Jomɔ yɛrɛ li wo jaraɗaa niɲɛɲɛɲɛ pye. Wu kulo mɛgɛ ki jɛ Lisitiri na foro Likawuni fiige ki ni. Kee niɲaa wogo jɛ Turuki fiige ki niɲɛ ni (Kapyegɛe 16:1-3). Pɔli ya pa wu yaha kari Kile Jomɔ yɛrɛ na Tesaloniki ni Korente ni.

We sɛmɛ we kakana juɲɔ

Ali na li ta bɛ Timote jɛ Kile wo kapyebyii pii wo nɔhɔcɛrɛɛ, Pɔli ya lowaa le wu ni labye wu kabaɲa na, w'a bi wemu kaa le Timote keɲɛ ni Efese kulo li ni ge (1 Timote 1:3). A w'i egilizi wu gbegelegazaana ni karamɔgɔ-kafinejuu pu wo juɲɔ cırı cırı wo kalaa kan wu mu.

Egilizi keree ya yaa na shɔɔnri shɔɔnrigana lemu na ge, a Pɔli di yee bɛ le sɛmɛ wu ni Timote mu (1 Timote 3:14, 15).

Sɛmɛ wu kafila juɲɔyɔ

1 Timote 1 Pɔli ya Timote shaari, na wu pye na wu kasɛɛge yaha wuyɛ na karamɔgɔ-kafinejuu pu shizhaa na, wee Pɔli di bye wu mu jaha sheshɛrɛ.

1 Timote 2 N'a daa fɛɛ bu puyɛ pinne egilizi ni tuun weke ni, lemu p'a yaa na pye ge.

1 Timote 3 Egilizi wu jahagbaa fɛɛ ni wu kapyebyii ni pu labye keree.

1 Timote 4 Pɔli ya samɔhɔrɔ le Timote ni na wu pye jaha sheshɛrɛ nizaara pusamaa mu.

1 Timote 5—6 Pɔli ya Timote kalaa, na wu yeri nɔhɔlɛɛ ni naxhugoshaa ni buloo ni sipyii piitiilee wo keree shizhaa na.

Pɔli fò mujuu

1 ¹ Nɛ Pɔli, Yesu Kirisa tudunmɔ, na saha ni wù Shɔɔɔ Kile wo jidaan, ni wù tadarɲa Yesu Kirisa wo jidaan ni; nɛ w'a we sɛmɛ we yaa. ² Na wu tun mu Timote mu, mu wemu w'a pye nɛ ja yɛ pyaa pyaa n'a daa wu funɲɔ ni ge.

Wù To Kile ni wù Kafɔ Yesu Kirisa ni, pu niime kan ma mu, p'i da puɔɔ jaari ma na, p'i jaɔɔɔ kan ma mu.*

Karamɔɔ-kafinejuu

³ Ayiwa, ne nigariwo Masedoni fiige ki ni, ba n'a yi jo waha ma mu we, ne la ki ne m'a diin Efese kulo li ni. Bani sipyii pii pu ne wà piimu ya kalaa watii kaan sipyii pu mu ge, yi jo m'a yi waha pu mu xuuni na pu kee kalaa tuugo ke pu yaha. ⁴ Na pu ganha bu da puye yaha da taashiine li wo kafilale yu, p'i da puye kilee shenlee wo tehene baa ceboo-tiritɔɔngɔ wo sipyii meye na we. Nakaara ye nigin pee jomɔ pe ya yirige. Pu ne Kile jidaan we, p'i ya se ni n'a daa wu be ni jaha na we. ⁵ Pe yeri yeri jomɔ pe kapuɔɔ ki wa, kɔnhɔ taanɔɔɔge di já ta pii sipyii pii ni. Kee taanɔɔɔge ke, zɔfɔfɔere ni kee ya fɔro, ni fungɔnsaana, ni n'a daa can can wo. ⁶ Pii wa lee koo le ja, na li yaha wà, na diin na puɔɔ baa kafila ye yu, na puye piinɔɔ. ⁷ Pu funɔɔ ki ne me p'i puye pye saliya karamɔɔɔɔ†|saliya karamɔɔɔɔ. Ga, li can koo ni, ye pu wa yu, na sipyii pu kalaa keree kiimu ni fo na daa puye na ge, puye pyaa kii ya lee la shishiin kɔri ce we.

⁸ Saliya wu kunnɔ ya pu, w'à lee ce; ga fo wù ba wu koro jaari li jaarigana na de. ⁹ Wèe ya li ce na jo saliya wa shishiin ya teɔe sipyitiimee kaa na we. Sipyikuuyo kaa na w'a teɔe, ni n'a she fee, ni piimu pu ne pu ya fyagi Kile na-ε ge, ni jurumupyii, ni Kile puɔɔɔe cobaalaa, ni pii p'a Kile mege kyeeɔi ge, ni piimu p'a pu tii ni pu nii gbuu ge, ni sipyigbuu pusamaa, ¹⁰ ni dɔdɔɔ, ni namaa piimu ya puye sinnee ge, ni piimu p'a sipyii conɔ na beree ge, ni kafinejuu, ni piimu p'a gari Kile na kafineye puɔɔ taan ge, ni kaa lemu beeri li ne li ya saha ni kalaa can can wo wu ni-i ge. ¹¹ Kile Jozaama†|Kile Jozaama pemu kaa l'a le ne keɔe ni ge, pee ni wee kalaa w'a foro. Masɔɔɔ fɔɔ Kile wo nɔɔɔ wu kaa pee Jozaama p'a yu.

Pɔli ya baraga taha Kile na wu ceme pu wuu na

¹² N'a baraga taha wù Kafɔ Yesu Kirisa na. Wee w'a fanha kan ne mu ne na we labye we pyi. W'a dà ne na, na ne lo na pye we labye we pyevɔɔ. ¹³ Ne wemu wu bi Yesu mege kyeeɔi ge, ne wemu wu bi n'a daa fee pu jaani ge, ne wemu wu bi Yesu fanri ge, ga lee be na Kile ya puɔɔ jaari ne na. Bani ne bi kii beeri pyi ki cebaara ni n'a daa baara funɔɔ ni. ¹⁴ A Kafɔ di niime nigbɔ tirige ne na. N'a daa, ni taanɔɔɔge kemu k'a daa Yesu Kirisa wo kariɔɔɔge ki ni ge, w'a yee kan ne mu. ¹⁵ Can jomɔ pu ne pe, sipyii beeri ya yaa pu sɔɔ pemu na ge: Yesu Kirisa ya pa kɔɔɔ puga ni, wu ba jurumupyii puɔɔ wolo. Ne Pɔli w'a pye jurumupyii pu beeri niguumɔ.

* 1:2 We duba we ne Kiricɔen fɔ kangana.

¹⁶ Ga lemu kaa na Kile ya jũṅṅ jaari ne na ge, lee li wa me. Ne wemu w'a pye jurumupyii pu beeri niguumṅ ge, Yesu Kirisa funṅṅ k'a pye wu wo loxulo li beeri di jé ne ni, kónhṅ cabaya na, piimu na ba dà wu na, p'i jii sicuumṅ ta ge, ne bye pee mu jaha sheshēere. ¹⁷ Tuun beeri wo Saangbṅ we, wu da ga xhu wē, wa di ya wu jaa wē. Wee ye nigin pe wu jē Kile. Pēēṅ ni masṅṅ k'a dēri wu na gbee! Amiina†|Amiina.

¹⁸ Ayiwa, na ja Timote, tuduro te n'a da jo ma mu nime ge, tee ti wa me: Sipyii p'a jomṅ pemu ta na yiri Kile yiri, na pu jo wēe mu we wu tuun wu ni mu shizhaa na ge, pee jomṅ pe pye ma tadaṅ†|tadaṅ, m'a maye pṅ labye wu na, ma da yogo yu n'a daa wu kaa na. ¹⁹ La le maye ni m'a n'a daa wu co xuuni ni fungṅsaṅṅ ni. Pii ya kee fungṅsaṅṅ ke she, a pee wo n'a daa w'i gyēegi ba lṅṅ kṅṅ ma gyēegi me lṅṅ ni wē. ²⁰ Namaa shuun wa jē wà na Imene ni Alekisandire. Pee namaa shuun wu be ya pye pee sipyii p'a. Lee wuu na ne pee ṅṅ yaha Shitaanni mu wu pu kanha xuuni, kónhṅ p'i li ce na Kile mekyēegene ya jṅ wē.

Kile jēerigana

2 ¹ Ayiwa kaa nigin wemu ne fenhe na zhaa ge, lee li wa me jo y'a Kile jeri sipyii pu beeri mu: Y'a jerege nigbṅṅ pyi; y'i da Kile jēeri kónhṅ w'i niime tirige sipyii pu na; y'i da baraga tēri wu na pu wuu na. ² Y'a Kile jēeri saannaa pu mu, ni sipyii piimu beeri tṅṅṅ ki jē fanha keree ki ni ge, kónhṅ wù já papiṅṅ ta, wù jaha di niṅṅ, wù da Kile peṅṅ, wù da wu koo li jaari jaarigazaana na sipyii pu jaha t̄aan. ³ Lee li wa jṅ, lee shiin li wa dan be wù Shṅṅṅ Kile ni. ⁴ Bani wu funṅṅ ki wa sipyii pu beeri di shṅ, p'i can wu ce. ⁵ Bani Kile nigin pe ye wu jē; susurodegeme nigin pe ye be di jē Kile ni sipyii pu te ni. Wee jē Yesu Kirisa, wee wemu w'a pye Adama pya ge. ⁶ W'a wuye kan saraga na pye sipyii pu beeri wo jurumu saraa. Kile bi tuun wemu wii ge, ba wee ya pa ṅṅ wē, a wu lee pye na she, na wu funṅṅ ki jē sipyii pu beeri di juwuuro ta. ⁷ Lee wuu na, Kile ya ne pye yere pyevṅṅ ni tudunṅṅ. Shi wemu jē Yawutuu-i ge, Kile w'a ne tun na ne wu wee shi wu kalaa n'a daa wu wo koo li ni, di Kile wo can wu she pu na. Can ne yu me yi mu de; kafineye be we!

Cèe ya yaa na jaari Kile koo li ni jaarigana lemu na ge

⁸ Ayiwa, ne funṅṅ ki wa namaa p'a Kile jēeri xuu beeri ni, ma pu keye yirige fugba we ni ni fungṅsaṅṅ ni. Lee ganha ba byi na taha loyire na, kelee ni nakaara ni wē.

⁹ Ne funṅṅ ki wa cèe pu be di da pu wo fàya yi leni yi legazaana na. Fàya yemu y'a da pu nṅṅ tṅ ge, p'a yee leni. Pu ganha bu da da pu juyṅṅ puu pṅṅṅṅ kii shi tuuyo na wē. Pu ganha bu da pu pushaga yalere pye sanni,

kelee perewa kuun we, p'i ganha ba fe warijeheme fàya feni we. ¹⁰ Ga pu pushaga yalere ya yaa ti pye na kasaanaa pyi. Cee bæeri w'a jo wu da Kile pele ge, lee w'a yaa na byi. ¹¹ Lee kadugo na, cèe p'a yaa na cari cari puyè na kalaa wu kanduun ni, na puyè tirige, na niwegee shan. ¹² Ne funɔɔ wa nago cèe p'a kalaa kaan namaa mu n'a daa fèe pu tapinnege ni we, kelee na puyè yaha namaa juɔɔfèe we. P'a yaa na cari cari puyè na, na niwegee shan. ¹³ Bani Adama Kile ya fenhe yàa jaha na, na na Awa yàa taha wà. ¹⁴ Shitaanni di ya fenhe Adama†|Adama faanna di wu piinnege we. Awa w'a faanna ta na wee piinnege, a lee di ba ni nɔmɛɛyahana ni. ¹⁵ Ga Kile na ba cèe juɔɔ wolo pu sege ki funɔɔ ni. * Kile na ba pu juɔɔ wolo ni p'a sɔɔ na gori yaha n'a daa we, ni taanɔnege ki ni, na puyè co, na puyè pye fèefèe na yaha Kile mu.

N'a daa fèe pu wo jahagbaa fèe jaarigana

3 ¹ Ayiwa, p'a jo na: «Wa bu da wu funɔɔ na jɛ wu wuyè kan, w'i bye n'a daa fèe pu wo jahagbaa fɔɔ, labye nizaama feni wufɔɔ jii ya foro.» Can wu jɛ wii! ² Lee wuu na n'a daa fèe jahagbaa fɔɔ ya yaa na pye sipya wemu w'a tii ge, jaagi baa fɔɔ, cee nigin cepoo, w'i já wuyè na, w'i tehene yaha wuyè na keree bæeri ni. W'i bye torogazaana fɔɔ, wu da nabuun tirige wu puga. W'i da w'a kalaa kangana jaha ce. ³ Wu ya yaa na pye yagbagba, kelee kafugo fɔɔ we. W'a yaa na pye jubenege fɔɔ, wu ganha da bye yokɔn, kelee wari lakuunɔɔ fɔɔ we. ⁴ W'a yaa w'a jani wu kpɔɔn na, wuyè pyaa nagoo di da wu nɔmehèe conì, pu da baraga teri wu na. ⁵ Lee be we, sipya wemu ya já wu puga na we, dii weefɔɔ di da já n'a daa fèe mara maragazaana na we? ⁶ Wu ya yaa na pye n'a daa fɔɔ nivomɔ we, lee be we tabaara na já jé wu ni, lee funɔɔ ni kiiri na do wu juɔɔ ni ba w'a to Shitaanni juɔɔ ni we. ⁷ Piimu jɛ Kiriceen we, pee be ya yaa na wufɔɔ mesaana yu, kɔnhɔ pu ganha ba zɔjuuro ni fanhara teri wu na, wu jɛhe wu ba jo Shitaanni wo tifuugo ki na we.

Piimu p'a jahagbaa fèe pu teri labye wu na ge

⁸ Ayiwa, piimu p'a n'a daa fèe pu wo jahagbaa fèe pu teri ge, pee be ya yaa na pye see sipyii. Pu ganha ba kafila shuun yu we. Pu ya yaa na pu fanha jɛhe yagbaya yíri we, p'i ya yaa na naafuu shaa tifiirebaara ni we. ⁹ Kile ya can wemu jo pu mu ge, p'a yaa na dà wee na, na gori yaha wu na ni funɔɔfige ni. ¹⁰ P'a yaa na fenhe pu taanna taanna wii xuuni jaagi xuu wa bye w'i ya ta pu na we, wee tuun wu ni p'i na pu le labye wu ni. ¹¹ Pu bu da cèe, pu be ya yaa na pye see sipyii. Pu ganha bu bye cèe

* **2:15** Karinnege Nɔmɛɛ Nilee l'a yi yu na dahala na Ja wa na ba se cèe wo sege ki funɔɔ ni wemu na ba bye kɔɔɔ Shɔɔɔ ge.

piimu ya sipyii meye kyeege we. P'i tehene yaha puye na keree beeri ni. P'i bye nɔmehɛɛ fɛɛ keree beeri ni. ¹²Namaa piimu p'a nahagbaa fɛɛ pu tɛri ge, pee be ya yaa pu pye cɛɛ nigin nigin cepee. P'i da pu na pu nagoo biini xuuni, na pu kpɔnhɔɔ sipyii beeri co cogazaana na. ¹³Piimu p'a pu wo labye wu pyi wu pyegana na ge, pee na ba baraga ta, na lowaa ta n'a daa wu ni Yesu Kirisa wo karijɛɛge ki ni.

Kile koo li ɲmɔhɔɔ t'a foro kpeenge na

¹⁴Ayiwa Timote, ne kunnɛ wa we semɛ we tunni ma mu. Ga ne giin jo ne be wa da mɔ di she ma yiri we. ¹⁵Lee be na, ne we tunni ma mu kɔnhɔ di ba dɛrɛɛ mɔ di ya she we, m'a yaa m'a lemu pyi Kile wo kpɔɔn li sipyii pu tɛ ni ge, m'a lee cɛ. Kile wemu wu wa ɲii na ge, wee wo n'a daa fɛɛ pu ɲɛ lee kpɔɔn li wo sipyii. Pee pu ɲɛ n'a daa wu wo can wu tidinɲɛ, ni wu ɲuziginɲɛ. ¹⁶Nakaara baa, wɛɛ wo Kile koo li ɲmɔhɔɔ t'a sii tii peɛ.

W'a pye ba sipyiyawyii ɲɛ we.

Fɛfɛrɛ Munaa†|Fɛfɛrɛ Munaa ya li she na w'a tii,
a meɛkɛɛ be di wu ɲa.

Wu keree ki Jozaama ya jo
shi wu niɲɛ ni koɲɔ ke kabaya ye beeri na,
a sipyii pii di dɔ wu na.

A Kile di wu yirige durogo,
na she wu le nɔɔɔ ni fugba we ni.

Karamɔɔ-kafinejuu pu wo keree

4 ¹Ayiwa, Kile Munaa†|Kile Munaa l'a yi yu na fiinɲɛ wu mu na koɲɔ taaxɔɔ ni, pii na ba n'a daa wu koo li yaha, na daha nafaana fɛɛ pii feni. Pee wo kalaa we di ɲɛ Shitaanni wo. ²Karamɔɔ-kafinejuu, shuun shuun joveɛ p'a, kakuuyo y'a piimu wo zɔɔɔ ɲi fo na pu wɔ ba na tasogoɲɔ ɲɛ-ɛ ge, pee pu da ba pu faanna, na pu piinɲɛ. ³Pee sipyii pii ya n'a daa fɛɛ pu kalaa na li ya ɲɔ sipyii p'a puye leɲɛɛ we. Na yaliye ya be sheɛ na yee be ya yaa p'a yi li we. Na ta Kile d'a yaɲmuyɔ beeri yaa, piimu pu ɲɛ nɔmehɛɛ fɛɛ, pu d'a can wu be cɛ ge, pee ba da yi li, pee di baraga taha wu na. ⁴Yaaga beeri Kile ya yaa ge, yi beeri y'a ɲɔ. Wɛɛ ya yaa na yalige ka shishiin tuugo shege we. Li tehene li ɲɛ wu ba da ki li, wu baraga taha Kile na. ⁵Bani yaaga beeri wɛɛ da lii ge, Kile ma kee pye fɛfɛɛ wu jomɔ pe ni wɛɛ wo Kile-ɲɛrɛge ki baraga ni.

Kirisa wo kapyebye nizaama

⁶ Ayiwa Timote, ma bu já kii keree kii she cebooloo n'a daa fɛɛ pu na, ma na ba bye Yesu Kirisa wo kapyebye nizaama. Ma na ba li she lee funɔɔ ni na m'a kalaa xuuni n'a daa wu jomɔ pu ni. Kalaa can can wo wemu wo koo m'a paari ge, na m'a kalaa lee koo li be ni xuuni. ⁷ Ayiwa, kafilale wemu wu ɲɛ wu ya foro Kile ni-i ge, ni ɲunɔ baa jomɔ pe, ma ba yee nuri wɛ. Ga ta mayɛ taanni Kile ɲii fyaara ni, m'a dee lee na. ⁸ Na ma ceepuuro taanni yatenwaya ni, lee wo kaɲɔɔ wa keree kii ni. Ga na mayɛ taanni Kile ɲii fyaara ni lee ya keree beeri ɲogi. L'a wɛɛ niɲaa ɲogi ke koɲɔ ke na, na wɛɛ ɲiga be ɲogi. ⁹ Jomɔ pe n'a yu yee mu ge, p'a sii tii fiinɲɛ, sipyii beeri ya yaa na sɔɔ pu na. ¹⁰ Ayiwa, lee wuu na wɛɛ ya kapyenɛɛ pyi, na yogo tunni, bani Kile ɲii wo wu ɲɛ wɛɛ tadarɲa†|tadarɲa. Wee w'a pa Adama nagoo pu beeri shɔ, piimu kunni p'a dâ wu na ge.

¹¹ Ta kii keree kii yu m'a wari pu mu, ma da pu kalaa ki ni. ¹² Ma ganha da wa shishiin yaha wu ma fanha na ma ɲɛ nɔhɔcɛɛɛ wɛ. Ga ma jogana li yaha l'i bye n'a daa fɛɛ pu mu ɲaha sheshɛɛɛ, ni ma paarigana li ni, ni ma taanɲɛɛge ki ni, ni ma n'a daa wu ni, m'a funɔɔ fiinɲɛ, kɔnhɔ n'a daa fɛɛ pu da ma taanni. ¹³ La le mayɛ ni ma da Kile Kafila wu kalaa sipyii pu mu, ma da pu yeri, ma da pu kalaa yani di ba she wà ge. ¹⁴ Kile ya loolodaa lemu kan ma mu m'a wu labye wu pyi ge, ma ganha bu lee yaha kadugo yiri wɛ. Kile w'a lee loolodaa li kan mu mu. N'a daa fɛɛ pii na w'a yee ɲaha she p'a pa jo mu mu. Wee tuun wuye pyaa ni, egilizi ɲahagbaa fɛɛ p'a pu keye taha mu na, na Kile ɲɛɛri mu mu. ¹⁵ La le mayɛ ni ma da wee labye we beeri pyi m'a ɲogi, m'a mayɛ kan wu mu xuuni; kɔnhɔ pu beeri di li ɲa na m'a se ɲaha na Kile labye wu ni. ¹⁶ Xakili yaha ma paarigana li na, m'a xakili yaha ma kalaa pyegana li be na! La le mayɛ ni m'a kii kapyenɛɛ kii co ni keye shuun ni! Lee bu bye, ma na ba mayɛ ɲunɔ wolo, piimu be pu wa ma jomɔ pu nuri ge, ni pee be.

Timote ya yaa na lemu pyi n'a daa fɛɛ pu beeri mu ge

5 ¹ Ma ganha bu da kafilawa jo ni egilizi nɔhɔle wa shishiin ni we, ga wu yeri ni loxulo ni ba ma to ɲɛ wɛ. Ma da levɛɛ pu be yeri lee yerigana li na ba ma cebooloo ɲɛ wɛ. ² Ma da celevɛɛ pu yeri ba ma nii ɲɛ wɛ, ma da cepiire ti yeri ni tiime ni ba ma ceboroshaa ɲɛ wɛ.

Naxhugoshaa tɛgɛgana

³ Cɛɛ piimu wo namaa ya xu, sipya wa shishiin di ɲɛ pu shizhaa na-ɛ ge, m'a kasɛɛge yaha pee na. ⁴ Ga nagoo bu da naxhugoshɔ wemu mu, kelee ɲabiye, tee nɔhɔpiire t'a yaa na fɛnhɛ na Kile ɲii fyaara taanni, p'i

pu sefɛɛ pu tɛgɛ. Pu sefɛɛ p'a lemu pye pu mu ge, p'i da lee foo tɔni pu mu. Lee l'a dan Kile ni. ⁵Naxhugoshaa piimu pu jɛ tɛgɛvɔɔ ya sii pu na can na-ɛ ge, pee ma Kile pye pu tadaŋa†|tadaŋa, na wu jɛeri caŋa ni piige, kɔnhɔ wu pu tɛgɛ. ⁶Ga naxhugoshaa piimu p'a puyɛ yaha ke koŋɔ ke wo jidaan keree ye na ge, pee ya xu na xɔ, ali na pu yaha pu na jɛ be jii na. ⁷Ayiwa, ta sipyii pu kalaa kii keree kii ni, kɔnhɔ pee cɛɛ pu da lee koo li jaari, jaagi xuu wa ganha bu ba da pu na wɛ. ⁸Sipyu wemu bu bye wu ya kaseɛgɛ yaha wu puga sheen na wɛ, pu da jo wu kpɔɔn sheen susu na wɛ, weefɔɔ ya foro n'a daa wu ni feefɛɛ, ali wemu be jɛ Kiricen wɛ, wee be ya pɔrɔ weefɔɔ na.

⁹Naxhugoshaa piimu p'a yee kɛlɛɛ gbaara ta, p'i ya ta gbaya yatii je nige wɛ, fo na puyɛ yaha ná nigin na ge, pee wo mɛyɛ y'a da já ga, kɔnhɔ n'a daa fɛɛ pu da pee teri. ¹⁰P'a yaa pu ta be sipyii bɛeri ya pu cɛ pu kapyegeɛ nizaanŋaa funŋɔ ni. P'a yaa pu ta na pu nagoo biini na jɔgi. P'a yaa pu ta pu bi nabuun tirige pu piyɛyɛ, na pu kemɛɛ xuuni. N'a daa fɛɛ piimu pu bi se pu yiri ge, p'i da pu na bi pee tɔɔɔ jii,* na kanhama fɛɛ teri, na kasaanŋaa tuuyo bɛeri pyi. ¹¹Naxhugoshaa piimu pu jɛ pu sanha lɛ-ɛ ge, ma ganha bu pee mɛyɛ ka wɛ. Bani na saha ni ke koŋɔ ke la keree ni, pu funyɔ y'a ma bye gbajiire na, kee la k'a ma fanha tɔ Kirisa wo kapyenŋɛ ki na pee mu. ¹²Lee funŋɔ ni, p'a kiiri shan puyɛ jɔnɔ ni; bani p'a bi jɔmɛɛ lemu lɔ na pee na da kapyenŋɛ pyi Kirisa ye nigin mu ge, p'a lee kyɛɛgi. ¹³Lee bu bye p'a kapyenŋɛ she, na diin na jaari piyɛyɛ yi tɛ ni. Pu da daa lee ye na wɛ, p'a diin na kafilapɛhɛmɛ yu, na pu jɔɔɔ leni sipyii keree ni. Yemu jɛ nijoyo wɛ, p'a ganha na yee bɛeri yu. ¹⁴Lee wuu na naxhugoshaa piimu pu jɛ pu sanha lɛ-ɛ ge, nɛ funŋɔ wa p'i guri gbaya ya je sanha, p'i nagoo ta, p'i pu puga sheen co xuuni; kɔnhɔ wù pen wu ganha bu da kaa la shishiin ta wù na wu wù jaagi wɛ. ¹⁵Bani pee cɛɛ pii ya n'a daa wu yaha na xɔ, na daha Shitaanni feni. ¹⁶Naxhugoshaa pii bu da n'a daa fɔɔ wa kaban, weefɔɔ wu pee tɛgɛ; tee tuguro ti ya yaa pu tee taha n'a daa fɛɛ pu na wɛ, kɔnhɔ naxhugoshaa piimu pu jɛ wà tɛgɛvɔɔ baa ge, n'a daa fɛɛ p'i já yere ni pee ni.

Y'a baraga teri n'a daa fɛɛ jahagbaa fɛɛ pu na

¹⁷Egilizi jahagbaa fɛɛ piimu p'a pu wo labye wu pyi wu pyegana na ge, pee ya yaa ni pɛɛɛ tɛhɛɛ shuun ni. Piimu susu p'a kanhama pu xu na yere li pyi, na sipyii pu be kalaa ge, pere. ¹⁸Bani l'a ka Kile Kafila wu ni na: «Ma bu nù yaha wu shinma tanhana tanhana wu pya di foro, ma ganha

*5:10 Tɔɔɔɔ jii: Yawutuu mu, ma bu jo m'a nabun wemu jɔnɔ círi ni fundanga ni, m'a baraga be taha wu na, m'a wu tɔɔɔɔ je.

bu wu ꞓꞓ ꞓꞓ wɛ.»* L'a ka be sanha na: «Kapyebye ya yaa ni wu saraa ni.»*
 19 Wa bu egilizi jahagbaa fɔɔ wa jaagi kaa la na, ma bu sɔɔ wee jaagi wu na wɛ, fo sipyii shuun kelee taanri be bu she da li seeri. 20 Piimu p'a kori yaha jurumu na na byi ge, ta pee wo nahama pu yu pu na sipyii pu beeri niŋe ni, kɔnhɔ pusamaa ba kee naa, pu da fyagi kee shi bye na.

Pɔli wo yeri yeri jomɔ

21 N'a da yi jo waha ma mu, Kile ni Yesu Kirisa wuu na, ni w'a melekee piimu naha bulo ge, jo ma la le maye ni, ma da kii ꞓɔmehɛɛ kii beeri koo naari; ma ganha bu wa ꞓɔɔɔɔ wa na wɛ, ma ganha bu wa wolo wa ni kii keree kii funɔɔ ni wɛ. 22 Ma ganha bu keye gburogi daha sipya wa shishiin na, m'a duba pye wu mu m'a egilizi wu kapyenɛɛ le wu keŋe ni wɛ. Ma ganha bu binne ni wa ni wu jurumu na wɛ. M'a ma fungɔngɔ ki yaha ki nivige di bye.

23 Ma ganha ba lɔhɔ ye gbuu wɛ. M'a yaa m'a duven dɔɔni gbuu ma layara ti wuu na, ni yama tɔntɔngɔɔ kisaŋaa be wuu na.

24 Ayiwa, pii wo jurumu wa naa kpɛenge na na fiinɛ, na ta w'à li ce xɔ, na kiiri na ba gɔn pu na; ga pii di wa wà pee wo wu da ga já je ni kurogo be wɛ. 25 Mu pii wo kapyegeee nizaŋaa kii be wa naa kpɛenge na na fiinɛ. Ali kiimu be ki je ki kaa ya jeni tɔvuyo na-ɛ ge, ki be ya já kori yaha ŋmɔhɔɔ ni wɛ.

Buloo ya yaa na baraga teri pu kafɛe na

6 1 N'a daa fɛɛ piimu pu je buloo ge, pu beeri ya yaa na kasɛɛge ta pu kafɛe na, na baraga teri pu na xuuni, kɔnhɔ sipyii pu ganha bu da da Kile mege kyɛɛgi, p'i da wu wo kalaa wu fanri wɛ. 2 Piimu wo kafɛe pu je n'a daa fɛɛ ge, pee be ganha ba pu kafɛe pu cɛɛɛɛ na bani pu beeri ya pye cebooloo wɛ de! Ga p'a yaa p'a kapyenɛɛ pyi pu mu ni pu fanha beeri ni, bani piimu mu p'a kapyenɛɛ ki pyi ge, n'a daa fɛɛ pu je pii, pu be pu je Kile wo taanɛɛge ki ni.

Karamɔɔ-kafinejuu ni naafuu can can wo we

M'a yaa m'a sipyii pu kalaa lemu ni, ma da li yu m'a wari pu mu ge, lee li wa mɛ. 3 Sipya watii ba sipyii pu kalaa kalaa watii ni wemu ni wu Kafɔɔ Yesu Kirisa wo fɛfɛɛɛ jomɔ pu je nigin wɛ, kelee wemu ni Kile koo li je nigin wɛ ge, 4 tabaara fɔɔ wu je weefɔɔ. Wu ya yafiin be ce wɛ. W'a jɛri ꞓɔɔɔ baa nakaara fɔɔ. W'a ganha na yoyo kɔɔn ꞓɔɔɔ baa jomɔ ye wuu na. Kee keree kii k'a ma ni jɛpenwaa ni, ni yoyo, ni shehɛɛ, ni fungɔnkuuyo, ni nakaara nixhɔganhara. 5 We wa shishiin xakili je wuyɛ mu pii sipyii

* 5:18 Duterɛnɔmɛ 25:4

* 5:18 Luka 10:7

pii ni wɛ. Pu ya can cɛ nige wɛ. N'a daa wu koo l'a jɛri pee mu naafuu sha koro.

⁶Uun, Kile jii fyaara ti kunni jɛ ni kuduungbɔ ni sipya mu, wemu wo keɲɛ yataya y'a wu tinni ge. ⁷Bani wɛɛ wa shishiin ya pa ni yaaga ni ke koɲɔ puga ke ni wɛ, wu niguriwuu di wa da guri ni yaaga ni wɛ. ⁸Lee wuu na, wu bu ja na wu jɔlige, ni wu faleye taa na xɔ, lee ya yaa li wu yaa. ⁹Ga piimu p'a gilee naafuu fɛɛɛ feni ge; puyɛ pyaa wo lakuuɲɔ ni juɲɔ baa jidaan, yee yi ma bye tifuugo na pu co, na bɔɔngɔ shan pu juɲɔ ni, na pu kyɛɛgi fɛɛfɛɛ. ¹⁰Bani wari la ki jɛ kakuuyo tuuyo ye bɛɛri wo niɲɛ. Wari lakuuɲɔ ya jɛ pii ni, a p'i biin, na n'a daa wu koo yaha, na kanhama nigbɔ shan puyɛ juɲɔ ni.

Pɔli ya yeri yeri jomɔ pemu kan Timote ye pyaa mu ge

¹¹Ga mu Timote wemu wu wa Kile wo kapyebyii pu ni ge, mu wu laraga kɔn kii keree kii bɛɛri na. La le mayɛ ni m'a gori yaha tiime ni, ni Kile jii fyaara, ni n'a daa, ni taanɲɛɛge, ni loxulo, ni jubɛɲɛ. ¹²Yogo ke m'a dunni n'a daa wu funɲɔ ni ge, la le m'a se ta. Jii sicuumɔ pe pu jɛ pu ya xhuu-i ge, m'a pee ta. Lee wuu na Kile ya ma yiri. Wee kafilasaama we ma bɛ ya jo na ma wo n'a daa wu she. Lee ya pye sipyii niɲɛhemɛɛ jii na. ¹³Ayiwa, Kile wemu w'a yanmuyɔ yi bɛɛri munahaa le ge, wee wa wu sɛɛri ni Yesu Kirisa wemu w'a jo gbafɛnɛɛɛɛ Pɔnsi Pilate jii na, na can jo wu mu ge. N'a da yi jo waha ma mu ¹⁴jo kapyegɛe kiimu kaa l'a le ma keɲɛ ni ge, la le fɛ ganha bu da ma na wɛ, jaagi xuu bɛ ganha bu da ma na wɛ, fo na she nɔ wu Kafɔɔ Yesu Kirisa cabaɲa ki na. ¹⁵Wu paduun ga ba nɔ, Kile ye pyaa k'a da wu yaha ba. Saannaa pu bɛɛri wo Saan wu jɛ wii, ni kafɛɛ pu bɛɛri wo Kafɔɔ. Wee wu jɛ Kile nigin pe we, na jɛ fanhaya yi bɛɛri fɔɔ ni masɔɲɔ fɔɔ wu ye pe. ¹⁶Wee ye nigin pe wu jɛ wu da ga xhu wɛ. Xuu wemu ni w'a tiin ge, wee xuu wu wo kpɛngɛ ki beɛɛ funɲɔ ni, sipya wa shishiin da ga ja gbara wu na wɛ. Sipya wa shishiin jii sanha daha ja wu na wɛ, sipiyawyii la shishiin jii di wa da ja daha bɛ wu na wɛ. Masɔɲɔ ni sefɛɛɛ ti jɛ wu wuuro tehɛnɛ baa fo gbee. Amiina†|Amiina.

N'a daa fɛɛ naafuu fɛɛ wo nibyii

¹⁷Ayiwa, ke koɲɔ ke wo naafuu wu wa sipyii piimu mu ge, yi jo waha pu mu na pu ganha ba jɔsanga pyi wɛ. Na pu ganha bu wee naafuu wu pye pu tadaɲa†|tadaɲa wɛ, bani wee ya xhuu; ga pu Kile pye pu tadaɲa. Wee w'a yanmuyɔ yi bɛɛri kaan wɛɛ mu na jɛhɛɲi, kɔnhɔ wu ja fundanga ta. ¹⁸Yi jo pu mu na p'a kasaanɲa pyi, na pu pu kapyegɛe nizaanɲa yaha k'i jɛhɛ; p'i keɲɛ mugi pu yataya na, pu da pu keɲɛ yanmuyɔ ya kaan sipyii pu mu. ¹⁹Pu ba lee pyi, pu na ba naafuu nigbɔ ta puyɛ jaha na

ɲiga na, naafuu wemu w'a ɲɔ w'i ya gyɛɛgi bɛ-ɛ ge. Lee funɲɔ ni pu da ba ɲii sicuumɔ can can wo ta.

Pɔli kurogo jomɔ

²⁰Timote, kaa lemu l'a le ma keɲɛ ni ge, lee mara ɲɔ. Mayɛ tánha ke koɲɔ ke wo ɲuɲɔ baa jomɔ pe na, ni kafineyɛ lajɛ nakaara jomɔ pu na.

²¹Sipyii pii p'a yu na pee ya wee lajɛ wu ta. Pee ya piin na foro n'a daa wu koo li ni.

Ayiwa, Kile wu niime kan yi mu.